

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

Танилцуулгыг хянасан:

Хэлтсийн дарга Т.Эрдэнэбат

Танилцуулгыг нэгтгэн боловсруулсан:

Хэлтсийн мэргэжилтэн: А.Ганзориг

**АЖ ҮЙЛДВЭР, БАРИЛГА,
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ САЛБАРЫН
ТАНИЛЦУУЛГА**

Хаяг: Нутгийн удирдлагын ордон, Өрөө 103 тоот

Утас: 70518819, 70518203

Цахим хаяг: sukhbaatar@nso.mn

Веб хаяг: www.sukhbaatar.nso.mn

Мэдээллийн нэгдсэн сан www.1212.mn

Фэйсбүүк хуудас: <https://www.facebook.com/statistic>

Баруун-урт
2019 он

АГУУЛГА

Үүсэл хөгжил, танилцуулга	3
Аж ахуйн нэгж байгууллагын тоо	4-9
Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	10-13
Аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн	14-20
Барилга	21-25
Тээвэр үйлчилгээ	26-28
Холбооны салбар	29
Дүгнэлт	30-31

АЙМГИЙН АЖ ҮЙЛДВЭР, БАРИЛГА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ САЛБАРЫН ҮҮСЭЛ ХӨГЖИЛ, ТАНИЛЦУУЛГА

Манай аймаг анх 1942 онд байгуулагдаж жилдээ 562.6 мянган төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг барилга, оёдлын 2 артель бүхий үйлдвэр хоршооллын артель, цөцгийн тос боловсруулах завод 4, талхны цех зэрэг үйлдвэр үйлчилгээний салбар бүхий жилдээ 700 орчим мянган төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг хүнсний үйлдвэр ажиллуулж байсан.

Авто тээврийн баазын харъяанд ЖЭС-60 маркийн 48 квт-ыг хүчин чадал бүхий дизель станц суурилуулан ашиглалтанд оруулснаар эрчим хүчний үйлдвэрийн анхны суурь тавигдсан бөгөөд өнөөдөр төв, хөдөөгийн бүх сум төвлөрсөн эрчим хүчний хоёр талын эх үүсвэрт холбогдсон 24 цагийн найдвартай ажиллагаатай болж, хөдөөгийн малчин өрхийн 92.8 хувь нь сэргээгдэх эрчим хүчээр хангагдаад байна.

Анх 30 номерын гар телефон станцтай байсан бөгөөд сүүлийн жилүүдэд холбоо харилцааны систем эрчимтэй хөгжиж бүх сум шилэн кабелийн сүлжээ, үүрэн холбооны 1-4 операторт холбогдсноор хүссэн цагтаа хэрэгцээт мэдээллээ олж авах, дэлхий аль ч өнцөгт холбоо тогтоох боломж бүрдсэн юм.

2005 онд манай аймгийн хувьд Цайрт минериал, Баянцогт мөнхийн гал 2009 онд Баян-Эрч, Эрвэн хүдэр, гэх зэрэг томоохон уул уурхайн компаниуд байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж эхлээд байна.

1. АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН ТАЛААР

Бизнес регистр гэдэг нь аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр, хаяг, регистрийн дугаар, борлуулалтын орлого, үндсэн хөрөнгийн хэмжээ, ажиллагчдын тоо зэрэг үндсэн үзүүлэлтийг агуулсан мэдээллийн сан юм. Бизнес регистрийн санд эдийн засгийн бүхий л салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж байгууллага болон тэдгээрийн салбар нэгжүүдийн мэдээллийг хамруулдаг.

Статистикийн бизнес регистрийн мэдээллийн санг аж ахуй нэгж, байгууллагын 1998 оны тооллогын дүнд үндэслэн байгуулж, аж ахуй нэгж, байгууллагын 2006, 2011, 2016 оны тооллогуудын дүн, бусад мэдээллийн эх үүсвэрээс улирал тутам шинэчлэн баяжуулж байна.

Бизнес регистрийн санд 2018 онд 1053 аж ахуйн нэгж, байгууллага бүртгэлтэй байгаагийн 806 буюу 76.5 хувь нь үйл ажиллагаа явуулж, тэдгээрийн 400 буюу 49.6 хувь нь Баруун-Урт суманд байрлалтай байна. Өмнөх оны мөн үеэс үйл ажиллагаа явуулж байгаа ААНБ нь 45 буюу 5.9 хувиар өссөн байна. Бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж байгууллагаас 247 буюу 23.5 хувь нь үйл ажиллагаа явуулаагүй байна.

ХҮСНЭГТ 1.1 БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САНД БҮРТГЭЛТЭЙ ААНБ, СУМААР

Сум	Нийт ААНБ				үйл ажиллагаа явуулж байгаа ААНБ				үйл ажиллагаа явуулаагүй ААНБ			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Бүгд	853	900	959	1053	685	739	761	806	168	161	198	247
Асгат	24	24	25	27	21	21	22	23	3	3	3	4
Баяндэлгэр	34	38	41	42	33	37	39	38	1	1	2	4
Дарьганга	43	44	45	44	39	39	40	39	4	5	5	5
Мөнххаан	43	45	46	48	35	37	36	37	8	8	10	11
Наран	20	18	18	19	17	15	15	16	3	3	3	3
Онгон	29	28	28	31	27	27	28	27	2	1	0	4
Сүхбаатар	34	35	37	42	33	34	35	37	1	1	2	5
Түвшинширээ	35	33	36	43	30	31	34	33	5	2	2	10
Түмэнцогт	50	51	53	57	42	43	44	45	8	8	9	12
Уулбаян	28	29	29	29	25	26	20	22	3	3	9	7
Халзан	20	23	23	23	20	23	23	23	0	0	0	-
Эрдэнэцагаан	68	77	85	96	56	60	63	66	12	17	22	30
Баруун-Урт	425	455	493	552	307	346	362	400	118	109	131	152

2018 онд үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж байгууллагыг сумдаар нь авч үзвэл Баруун-Урт суманд 49.6 хувь, Эрдэнэцагаан суманд 8.2 хувь, Түмэнцогт суманд 5.6 хувь, Дарьганга суманд 4.8 хувь, Баяндэлгэр суманд 4.7 Мөнххаан суманд 4.6 хувь, Сүхбаатар суманд 4.6 хувь, Түвшинширээ суманд 4.1 хувь, Онгон суманд 3.3 хувь, Халзан суманд 2.9 хувь, Асгат суманд 2.9 хувь, Уулбаян суманд 2.7 хувь, Наран суманд 2.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 1.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, салбарын ангиллаар, сумаар, 2018 он

Сум	Хөдөө аж ахуйн, ан агнуур, ойн аж ахуй	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, хий үйлдвэрлэл, ус хангамж	Барилга	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаа	Боловсролын салбарын үйл ажиллагаа	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	Нийт
Бүгд	54	8	33	6	19	263	38	10	9	8	49	52	28	222	806
Асгат	3	-	-	-	-	2	1	-	-	-	2	2	1	12	23
Баяндэлгэр	1	-	-	-	-	19	1	1	-	-	2	2	1	11	38
Дарьганга	1	-	1	1	-	15	3	-	-	-	3	2	1	12	39
Мөнххаан	2	-	-	-	-	21	-	1	-	-	2	3	1	7	37
Наран	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	2	2	1	5	16
Онгон	-	-	1	1	-	8	4	-	1	-	2	2	1	10	27
Сүхбаатар	4	1	-	1	-	10	-	-	-	-	2	2	1	16	37
Түвшинширээ	2	-	1	-	1	10	2	-	-	-	2	2	1	12	33
Түмэнцогт	12	-	-	1	-	15	2	1	-	-	2	2	1	9	45
Уулбаян	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	2	2	1	9	22
Халзан	2	-	1	1	-	4	1	1	-	-	2	2	1	8	23
Эрдэнэцагаан	6	3	2	-	-	28	4	-	-	-	5	3	1	15	66
Баруун-Урт	21	4	27	1	18	117	20	6	8	8	21	26	16	96	400

Бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж байгууллагын тоог эдийн засгийн салбарын ангилалаар авч үзвэл: Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуйд 6.7 хувь, Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт 1.0 хувь, Боловсруулах үйлдвэрт 4.1 хувь, Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээний салбарт 32.6 хувь, Зочид буудал зоогийн газарт 4.7 хувь, Тээвэр агуулахын аж ахуй, холбоонд 0.5 хувь, Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаанд 1.1 хувь, үл хөдлөх хөрөнгө түрээс бизнесийн үйл ажиллагаанд 1.0 хувь, Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгалд 6.1 хувь, барилга 2.4 хувь, боловсролын салбарт 6.5 хувь, Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн салбарт 3.5 хувь, Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээнд 28.3 хувь нь тус тус үйл ажиллагаа явуулж байна. Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны салбарт хамгийн их буюу 32.6 хувь буюу 263 аж ахуй нэгж байгуулга бүртгэгдсэн байгаа бол Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо 1.2 хувь, Цахилгаан, хий үйлдвэрлэл, усан хангамжид 0.7 хувь буюу 6 аж ахуй нэгж байгууллага бүртгэгдсэн нь хамгийн цөөн байна.

ЗУРАГ 1.1 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГА, салбараар, 2018 он

ХҮСНЭГТ 1.3 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, салбарын ангилалаар

Салбарын ангилалаар	2015	2016	2017	2018
Бүгд	685	739	761	806
Хөдөө аж ахуйн, ан агнуур, ойн аж ахуй	47	54	56	54
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	6	6	7	8
Боловсруулах үйлдвэр	26	30	32	33
Цахилгаан, хий үйлдвэрлэл, ус хангамж	6	5	5	6
Барилга	19	21	18	19
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	236	258	258	263
Зочид буудал, зоогийн газар	35	38	38	38
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	14	14	16	4
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	5	4	4	9
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн үйл ажиллагаа	24	27	28	8
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаа	49	49	48	49
Боловсролын салбарын үйл ажиллагаа	44	46	47	52
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	74	77	80	28
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	100	110	124	228

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж байгууллагыг өмчийн хэлбэрээр авч үзвэл: 647 буюу 80.3 хувь нь хувийн, 15.9 хувь буюу 128 нь төрийн өмчийн, хувийн хамтарсан 8 буюу 1.0 хувийн оролцоотой байна.

ААНБ-ын тоо өмчийн хэлбэрээр өмнөх оноос төрийн өмчийн 28.0 хувь, Хувийн 6.1 хувь, хувийн хамтарсан 2 дахин тус тус өсчээ.

ХҮСНЭГТ 1.4 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ААНБ, өмчийн хэлбэр, сумаар

Сум	Бүгд	2015				Бүгд	2016				Бүгд	2017				Бүгд	2018			
		Төрийн өмчийн	Хувийн	Орон нутгийн өмчийн	Орон нутгийн өмчийн		Төрийн өмчийн	Хувийн	Хувийн /хамтарсан /	Орон нутгийн өмчийн		Төрийн өмчийн	Хувийн	Хувийн /хамтарсан /	Орон нутгийн өмчийн		Орон нутгийн өмчийн оролцоотой	Төрийн өмчийн	Хувийн	Хувийн /хамтарсан /
	Бүгд	685	96	546	43	739	99	591	4	45	761	100	610	4	46	1	806	128	647	8
Асгат	21	4	15	2	21	4	15	-	2	22	4	16	-	2	-	23	6	17	-	-
Баяндэлгэр	33	4	27	2	37	4	31	-	2	39	4	33	-	2	-	38	6	32	-	-
Дарьганга	39	5	30	4	39	5	30	-	4	40	5	31	-	4	-	39	6	30	-	-
Мөнххаан	35	4	29	2	37	4	31	-	2	36	4	30	-	2	-	37	6	31	-	-
Наран	17	4	11	2	15	4	9	-	2	15	4	9	-	2	-	16	6	10	-	-
Онгон	27	4	20	3	27	4	20	-	3	28	4	21	-	3	-	27	6	20	-	-
Сүхбаатар	33	4	26	3	34	4	25	2	3	35	4	26	2	3	-	37	6	28	1	-
Түвшинширээ	30	4	23	3	31	4	24	-	3	34	4	27	-	3	-	33	6	26	-	-
Түмэнцогт	42	5	33	4	43	5	34	-	4	44	5	35	-	4	-	45	7	36	-	-
Уулбаян	25	4	19	2	26	4	19	-	3	20	4	13	-	3	-	22	6	15	-	-
Халзан	20	4	14	2	23	4	16	-	3	23	4	16	-	3	-	23	6	16	-	-
Эрдэнэцагаан	56	6	46	4	60	6	49	1	4	63	6	51	1	5	-	66	9	51	3	-
Баруун-Урт	307	44	253	10	346	47	288	1	10	362	48	302	1	10	1	400	52	335	4	-

ЗУРАГ 1.2 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ААНБ, өмчийн хэлбэр

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж байгууллагыг хариуцлагын хэлбэрээр нь авч үзвэл хязгаарлагдмал хувьцаат компани 409 буюу 50.7 хувь, төсөвт байгууллага 130 буюу 16.1 хувь, төрийн бус байгууллага 134 буюу 16.6 хувь, хоршоо 59 буюу 7.3 хувь, зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл 30 буюу 3.7 хувь, бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл 22 буюу 2.7 хувь, орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар 17 буюу 2.1 хувь, хувьцаат компани 3 буюу 0.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 1.5 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ААНБ ТОО, хариуцлагын хэлбэр

Сум	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	Хувьцаат компани	Хязгаарлагдмал хувьцаат компани	Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	Хоршоо	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар	Төсөвт байгууллага	Төрийн бус байгууллага
Бүгд	685	739	761	806	3	409	22	30	59	-	17	130	134
Асгат	21	21	22	23	-	5	-	2	2	-	-	6	8
Баяндэлгэр	33	37	39	38	-	19	1	3	6	-	-	6	3
Дарьганга	39	39	40	39	-	20	1	1	4	-	2	7	4
Мөнххаан	35	37	36	37	-	22	1	4	2	-	-	6	2
Наран	17	15	15	16	-	6	-	1	-	-	-	6	3
Онгон	27	27	28	27	-	9	1	2	3	-	1	6	5
Сүхбаатар	33	34	35	37	-	10	4	-	2	-	1	6	14
Түвшинширээ	30	31	34	33	-	11	1	3	5	-	1	6	6
Түмэнцогт	42	43	44	45	-	19	2	3	6	-	2	7	6
Уулбаян	25	26	20	22	-	6	3	1	2	-	1	6	3
Халзан	20	23	23	23	-	11	1	1	-	-	1	6	3
Эрдэнэцагаан	56	60	63	66	-	40	1	1	4	-	2	10	8
Баруун-Урт	307	346	362	400	3	231	6	8	23	-	6	52	69

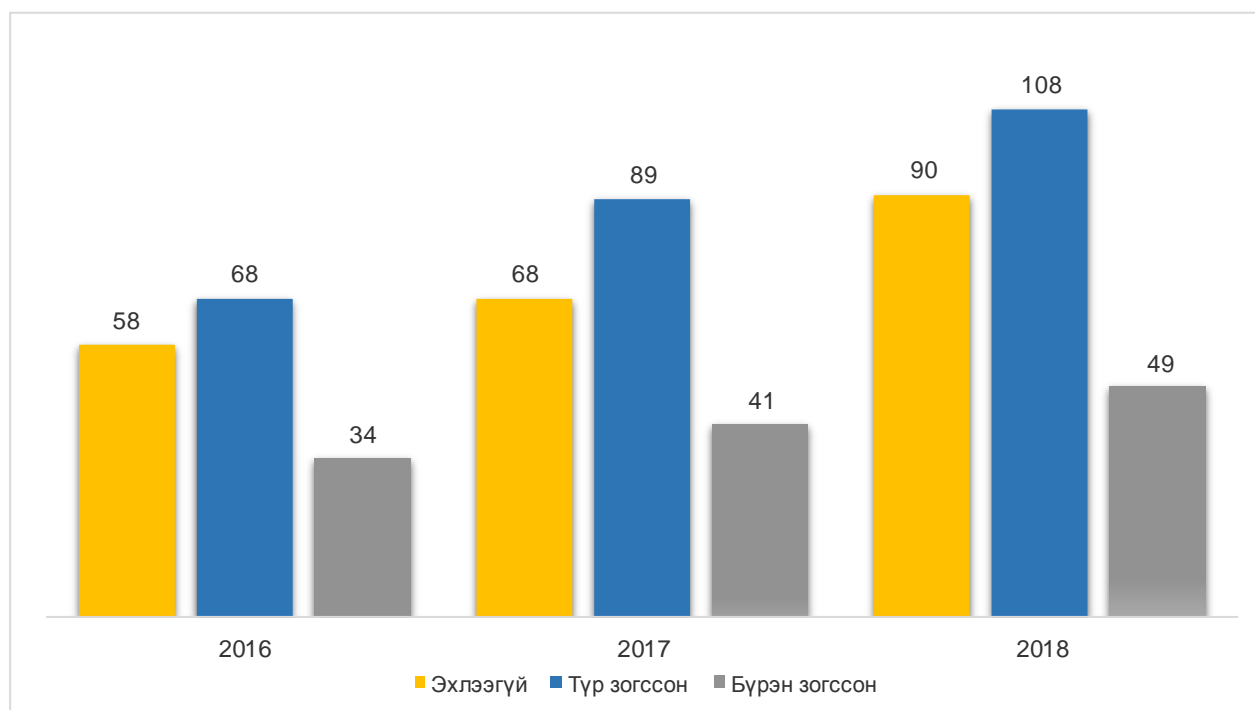
2018 онд үйл ажиллагаа явуулаагүй ААНБ-ууд 247 болж өмнөх оноос 49 буюу 24.7 хувиар өссөн байна. Үйл ажиллагаа явуулаагүй ААНБ-ыг шалтгаанаар нь ангилбал: Үйл ажиллагаагаа эхлээгүй 90 буюу 36.4 хувь, үйл ажиллагаа түр зогссон 108 буюу 43.7 хувь, бүрэн зогссон 49 буюу 19.9 хувийг тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 1.6 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛААГҮЙ ААНБ, шалтгаан, сумаар

Сум	Бүгд	2015			Бүгд	2016			Бүгд	2017			Бүгд	2018		
		эхлээгүй	түр зогссон	бүрэн зогссон		эхлээгүй	түр зогссон	бүрэн зогссон		эхлээгүй	түр зогссон	бүрэн зогссон		эхлээгүй	түр зогссон	бүрэн зогссон
		Бүгд	168	42		78	48	160		58	68	34		198	68	89
Асгат	3	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	4	2	1	1
Баяндэлгэр	1		1		1	-	1	-	2	1	1	-	4	1	1	2
Дарьганга	4		2	2	5	1	2	2	5	1	2	2	5	1	2	2
Мөнххаан	8	1	3	4	8	1	3	4	10	2	5	3	11	3	5	3
Наран	3	1	2		3	1	2	-	3	1	2	-	3	1	1	1
Онгон	2	1		1	1	1	-	-	-	-	-	-	4	1	3	-
Сүхбаатар	1	1			1	1	-	-	2	1	1		5	3	1	1
Түвшинширээ	5	2	1	2	2	1	-	1	2	1	-	1	10	3	4	3
Түмэнцогт	8	3	2	3	8	3	2	3	9	3	3	3	12	5	4	3
Уулбаян	3	1	2		3	1	2	-	9	1	5	3	7	1	3	3
Халзан	-				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Эрдэнэцагаан	12	6	5	1	17	12	5	-	22	14	8	-	30	17	13	-
Баруун-Урт	118	25	59	34	108	35	50	23	131	42	61	28	152	52	70	30

ЗУРАГ 1.4 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛАГҮЙ АЖ АХУЙ НЭГЖ БАЙГУУЛАГА, оноор

ХОЁР. ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн /ДНБ/ нь тухайн нутаг дэвсгэрийн хүрээнд дотоод, гадаадын аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн нэг жилийн хугацаанд шинээр бий болгосон нийт нэмэгдэл өртгийн хэмжээ юм. ДНБ-ийг үйлдвэрлэлийн, эцсийн ашиглалтын, орлогын гэсэн 3 аргаар тооцно. Нийт үйлдвэрлэлтээс завсрын хэрэглээг хасч нэмэгдэл өртгийн нийлбэр дүнгээр тооцохыг үйлдвэрлэлийн, эцсийн хэрэглээ, хуримтлал, цэвэр экспортын нийлбэрээр тодорхойлохыг эцсийн ашиглалтын, хөдөлмөрийн хөлс, үндсэн хөрөнгийн хэрэглээ буюу үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, үйлдвэрлэл болон импортын цэвэр татвар, үйл ажиллагааны цэвэр ашиг, холимог орлого зэрэг орлогын элементийн нийлбэрээр тооцохыг орлогын арга гэж нэрлэнэ. Үндэсний нийт орлого (ҮНО)-ыг тухайн улсын аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн шинээр бүтээсэн нэмэгдэл өртгийн нийт дүнгээр тодорхойлно.

Урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2018 онд Сүхбаатар аймаг Монгол Улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 1.5 хувь буюу 472.7 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байгаагийн дээр нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 7.6 сая төгрөгт хүрлээ.

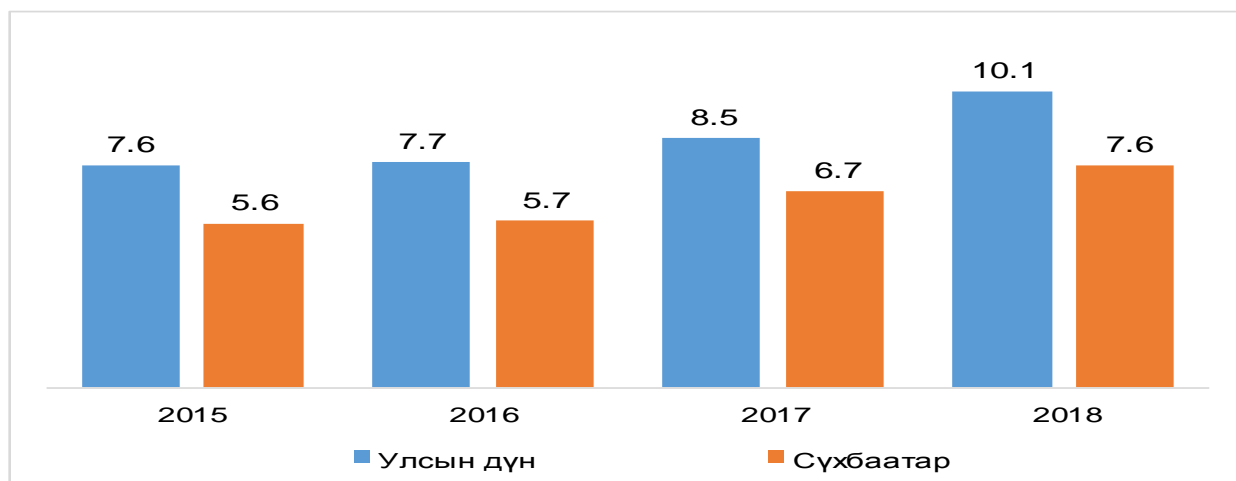
ДНБ 472.7 тэрбум төгрөг болж өмнөх оноос 59.3 тэрбум төгрөг буюу 14.3 хувиар өсчээ. Ангиллаар нь өмнөх онтой харьцуулан авч үзвэл: Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуйн салбар 175.5 тэрбум төгрөг буюу 25.7 хувь, аж үйлдвэр, барилгын салбар 224.7 тэрбум төгрөг болж 10.1 хувь, үйлчилгээний салбар 72.5 тэрбум төгрөг болж 3.9 хувиар тус тус өслөө.

ХҮСНЭГТ 2.1 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, салбараар

Салбар	2015	2016	2017	2018*
Дүн	326.876	330.2	413.4	472.7
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	151.0	125.1	139.6	175.5
Аж үйлдвэр, барилга	104.9	137.3	204.0	224.7
Үйлчилгээ	70.9	67.7	69.8	72.5

*-Урьдчилсан гүйцэтгэл

ЗУРАГ 2.1 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, салбараар

Улсын хэмжээнд нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүнээр Орхон, Улаанбаатар, Дорнод, Өмнөговь аймгуудийн дараа буюу 5-рт, нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн дүнгээр 472.7 тэрбумд хүрч Улаанбаатар, Өвөрхангай, Дорнод, Төв, Орхон, Хөвсгөл, Өмнөговь, Сэлэнгэ аймгуудын дараагаар 9-рт, аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, барилгын салбарын дүнгээр 224.7 тэрбумд хүрч Улаанбаатар, Өмнөговь, Дорнод, Сэлэнгэ, Орхон аймгуудийн дараа 6-рт, ХАА-н салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн дүнгээр 175.5 тэрбумд хүрч Архангай, Хөвсгөл, Өвөрхангай, Дундговь, Хэнтий, Баянхонгор, Сэлэнгэ, Төв аймгуудийн дараа 9-р байрт тус тус орж байна.

ХҮСНЭГТ 2.2 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, аймаг, салбар, оны үнээр

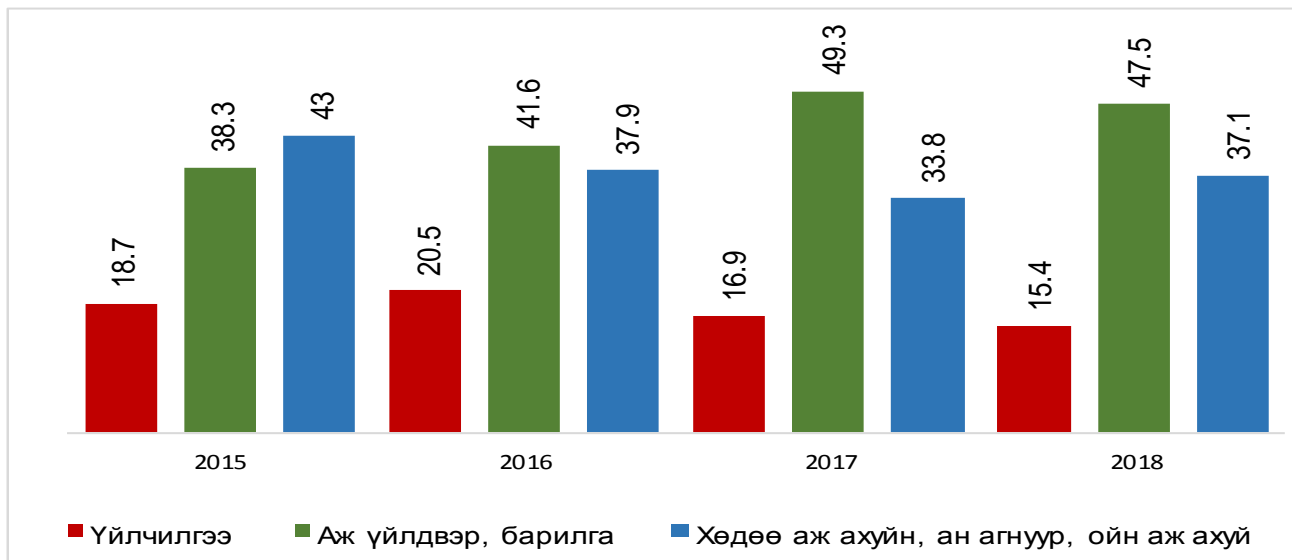
Аймаг	2015	2016	2017	2018*	Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	Аж үйлдвэр, барилга	Үйлчилгээ
Улсын дүн	22 227.1	23 942.9	27876 297.2	32 093.6	3 469.7	1 191.4	3 168.5
Баян-Өлгий	289.7	307.1	326.9	368.1	117.5	53.7	144.6
Говь-Алтай	219.6	247.6	266.1	311.3	124.8	61.7	82.0
Завхан	303.1	297.6	311.6	346.8	140.9	48.6	124.6
Увс	292.5	299.7	318.9	384.8	115.0	77.3	120.8
Ховд	297.1	307.9	326.2	387.2	137.8	61.5	124.4
Архангай	367.6	367.1	418.2	430.7	242.6	73.6	94.5
Баянхонгор	328.8	348.0	399.9	417.7	176.9	91.3	111.6
Булган	293.9	280.8	285.5	309.6	142.9	65.9	72.1
Өвөрхангай	382.3	1 109.9	460.3	489.4	10.9	1 627.0	184.3
Хөвсгөл	441.4	404.7	512.2	591.5	221.0	90.0	125.1
Орхон	1 266.3	491.0	1 718.3	1 834.8	206.7	142.6	150.0
Дорноговь	308.8	272.3	296.0	349.6	17.8	33.3	36.1
Дундговь	213.1	387.3	258.2	319.5	34.0	215.7	188.1
Өмнөговь	335.8	272.3	714.5	597.4	81.5	66.2	151.8
Сэлэнгэ	586.2	226.1	598.2	680.6	147.7	33.9	70.9
Төв	474.5	404.0	510.4	594.2	106.5	288.0	145.9
Дархан-Уул	362.1	555.4	409.5	435.8	110.0	306.4	159.2
Говьсүмбэр	72.9	510.6	84.0	91.7	213.8	155.6	120.6
Дорнод	666.7	676.7	799.2	903.9	111.5	585.3	116.3
Сүхбаатар	337.8	330.2	413.7	472.7	175.5	224.7	72.5
Хэнтий	316.9	332.6	343.4	405.3	200.6	42.0	93.3
Улаанбаатар	14 070.0	15 703.1	18 105.3	21 371.0	77.6	6 391.6	11 088.5

*- Урьдчилсан гүйцэтгэл

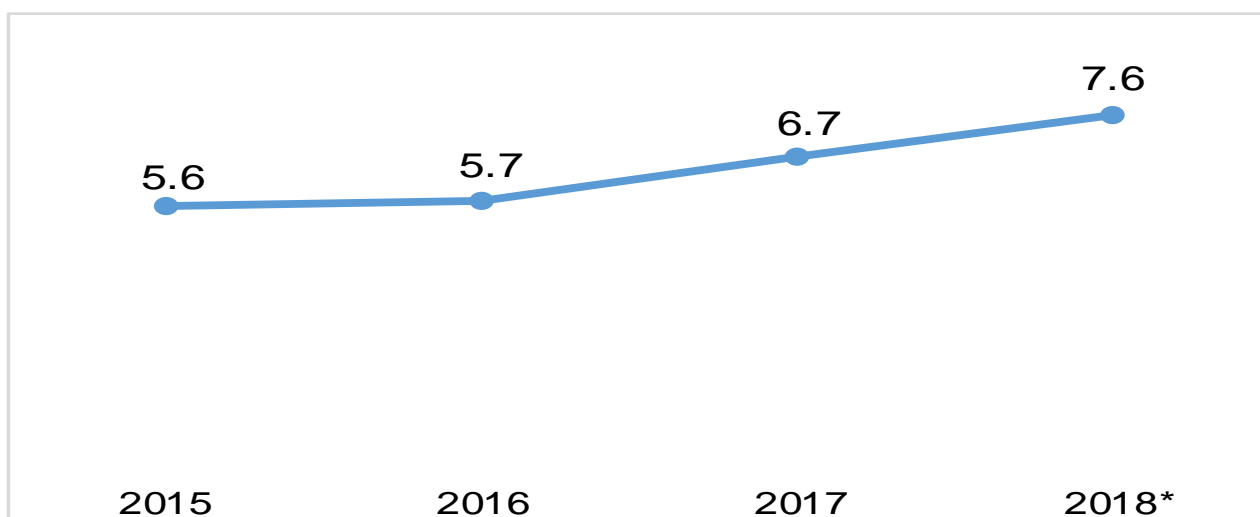
Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнийг салбараар нь авч үзвэл: Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуйн салбар нь өнгөрсөн оноос 1.3 хувь, 2015 оноос 16.1 хувиар өсч, аж үйлдвэр, барилгын салбар нь өнгөрсөн оноос 1.9 хувь, 2015 оноос 5.2 хувиар тус тус буурч, үйлчилгээний салбар нь өнгөрсөн оноос 1.0 хувиар өсч, 2015 оноос 1.1 хувиар өссөн үзүүлттэй байна.

2018 онд дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 37.1 хувь нь ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй 47.5 хувь нь аж үйлдвэр барилгын салбар, 15.4 хувь нь үйлчилгээний салбарт бүтээгдэж байна.

ЗУРАГ 2.2 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНД, салбаруудын эзлэх хувь

ЗУРАГ 2.3 НЭГ ХҮНД НОГДОХ ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, сая.төг

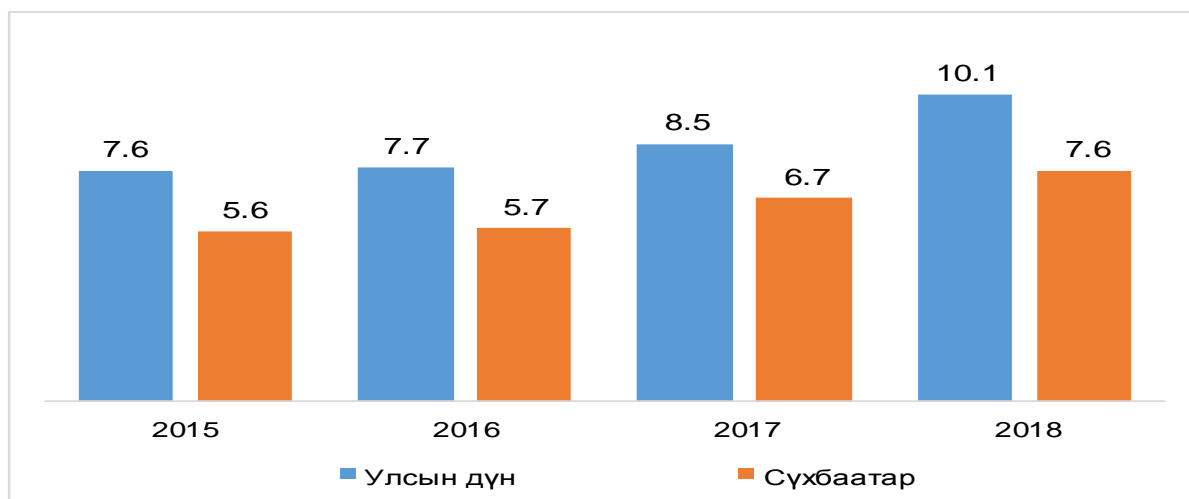

*- Урьдчилсан гүйцэтгэл

ХҮСНЭГТ 2.3 НЭГ ХҮНД НООГДОХ ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, аймаг

Аймаг	2015	2016	2017	2018*
Улсын дүн	7.6	7.7	8.5	10.1
Баян-Өлгий	3.2	3.1	3.3	3.9
Говь-Алтай	4.2	4.1	4.7	5.4
Завхан	4.4	4.2	4.4	4.8
Увс	4.2	4.0	3.9	4.6
Ховд	3.9	3.6	3.8	4.4
Архангай	4.5	4.1	4.4	4.5
Баянхонгор	4.4	4.2	4.6	4.8
Булган	5.0	4.9	4.6	5.0
Өвөрхангай	3.6	3.6	4.0	4.2
Хөвсгөл	4.0	3.8	3.9	4.4
Орхон	10.8	11.9	16.9	17.9
Дорноговь	4.0	3.9	4.4	5.1
Дундговь	5.4	5.1	5.6	6.9
Өмнөговь	2.6	2.6	11.1	8.9
Сэлэнгэ	9.5	9.7	5.6	6.2
Төв	6.0	5.9	5.5	6.2
Дархан-Уул	3.7	3.7	4.1	4.2
Говьсүмбэр	5.1	4.9	4.9	5.2
Дорнод	7.9	8.4	10.2	11.2
Сүхбаатар	5.6	5.7	6.9	7.6
Хэнтий	4.8	4.6	4.6	5.3
Улаанбаатар	10.8	11.0	12.9	14.9

ЗУРАГ 2.4 НЭГ ХҮНД НООГДОХ ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, улс, аймаг

ГУРАВ. АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2010 оны зэрэгцүүлэх үнээр 55.0 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 4.2 тэрбум төгрөг буюу 8.3 хувиар өсчээ. Ангиллаар нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулан авч үзвэл: уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 50.3 тэрбум төгрөг болж 8.2 хувь, цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 3.2 тэрбум төгрөг болж 0.4 хувиар, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 1.4 тэрбум төгрөг болж 27.3 хувиар тус тус өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтийг салбараар нь нийт дүнд эзлэх хувийн жингээр авч үзвэл: Уул уурхай олборлох үйлдвэр 91.5 хувь, Боловсруулах аж үйлдвэр 2.6 хувь, Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж 5.8 хувийг тус тус эзэлж байна.

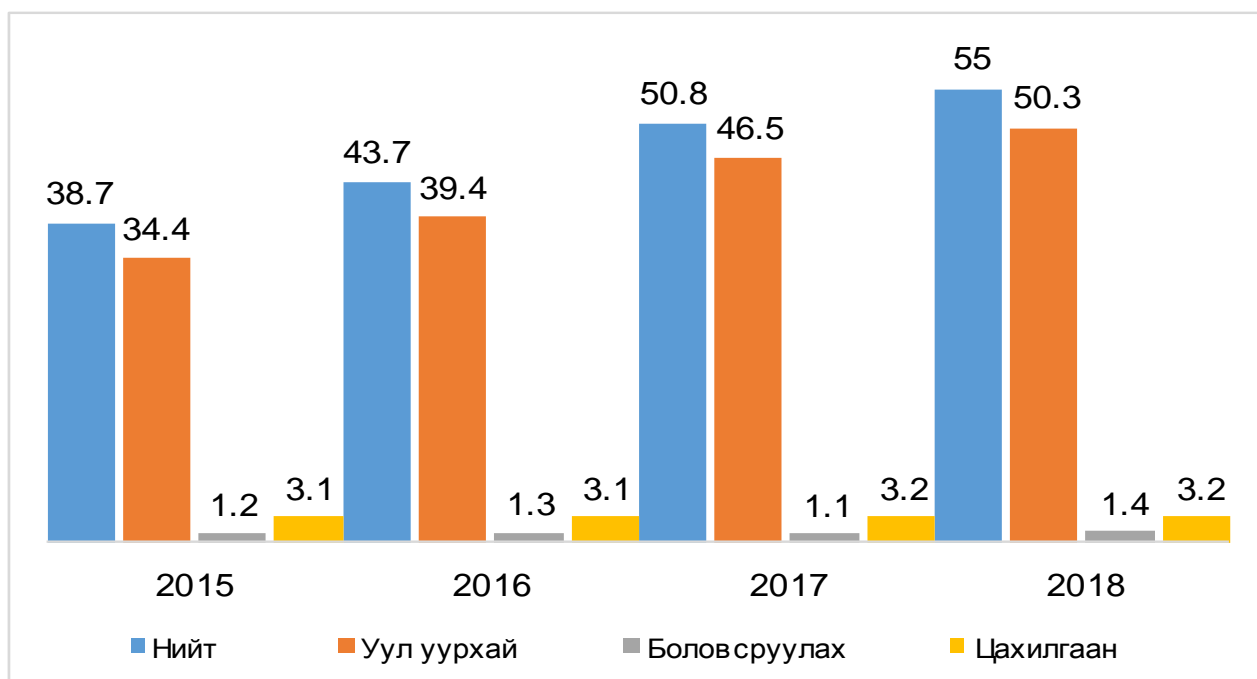
Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтээр нь авч үзвэл: Цайрын баяжмал олборлолт 58.0 хувь, хайлуур жоншны баяжмал 21.0 хувь, нүүрс олборлолт 9.0 хувь, төмрийн хүдрийн баяжмал 3.3 хувь, хайлуур жоншны олборлолт 0.1 хувь, цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж үйлдвэрлэлт 5.8 хувь, хүнсний бүтээгдэхүүн ундаа үйлдвэрлэлт 1.3 хувийг тус тус эзэлж байна.

Нийт дүнд эзлэх бүтцээр өнгөрсөн оноос цайрын баяжмал 1.0 пункт, цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж үйлдвэрлэлт 0.5 пунктээр тус бүр буурч, нүүрс олборлолт үйлдвэрлэлт 2.2 пункт, хүнсний бүтээгдэхүүн ундаа үйлдвэрлэлт 0.1 пунктээр тус тус өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 3.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, 2010 оны зэрэгцүүлэх үнээр

Аж үйлдвэрийн салбар	2015	2016	2017	2018	Дүнд эзлэх хувь	
					2017	2018
Дүн	38 740.8	43 734.8	50 794.2	54 999.2	100.0	100.0
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	34 449.3	39 370.2	46 480.1	50 342.1	91.5	91.5
Төмрийн хүдрийн баяжмал	-	-	1 996.4	1 834.6	3.9	3.3
Нүүрс	1 956.8	3 006.7	3 478.2	4 961.8	6.8	9.0
Цайрын баяжмал	32 465.2	36 334.0	29 988.5	31 898.4	59.0	58.0
Хайрга	27.3	29.5	5.0	12.2	0.0	0.0
Хайлуур жонш	-	-	1 372.9	66.5	2.7	0.1
Хайлуур жоншны баяжмал	-	-	9 639.0	11 568.6	19.0	21.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	1 206.2	1 255.5	1 113.5	1 443.0	2.2	2.6
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэлт	680.1	685.9	603.7	737.3	1.2	1.3
Дээрхи ангид ороогүй бусад үйлдвэрлэл	526.1	569.6	509.8	705.8	1.0	1.3
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	3 085.3	3 109.1	3 200.6	3 214.1	6.3	5.8
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	2 957.5	2 983.6	3 078.8	3 080.5	6.1	5.6
Ус хуримтлуулах, ариутгах, усан хангамжийн үйл ажиллагаа	127.8	125.5	121.8	133.6	0.2	0.2

ЗУРАГ 3.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, 2010 оны зэрэгцүүлэх үнээр, тэрбум.төг

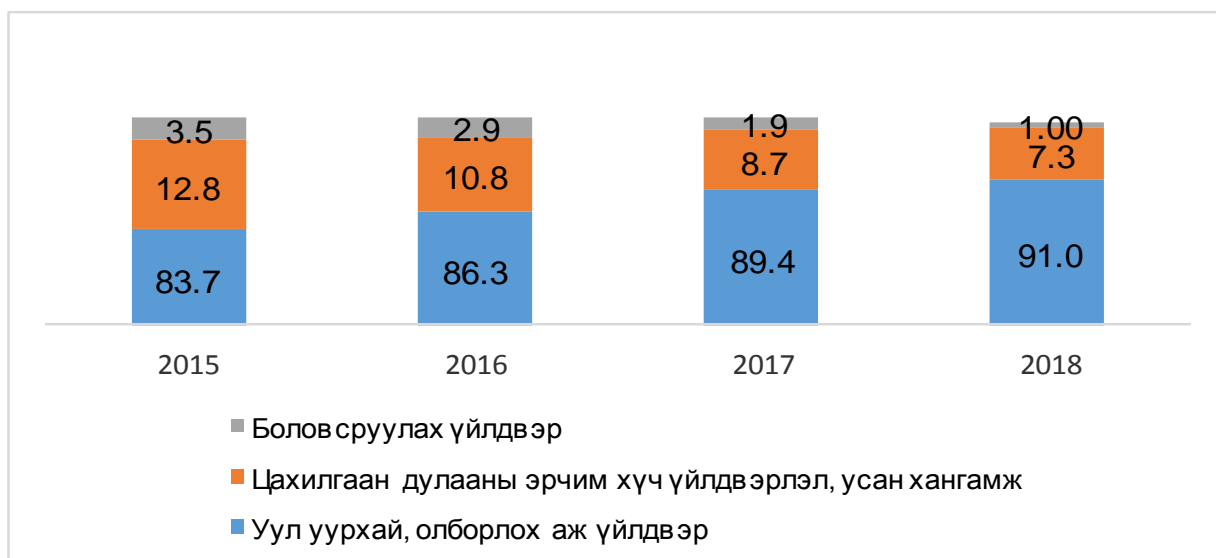

2018 оны байдлаар нийт үйлдвэрлэл өнгөрсөн оны мөн үеэс 25.6 хувь буюу 27.3 тэрбум төгрөгөөр өссөн нь уул уурхай, олборлох үйлдвэр 27.7 хувь, цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл 5.5 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 3.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, оны үнээр

Аж үйлдвэрийн салбар	2015	2016	2017	2018
	сая.төг			
Бүгд	68 282.0	84 090.0	106 428.6	133 726.5
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	57 176.7	72 559.1	95 139.9	121 529.7
Төмрийн хүдрийн баяжмал	-	-	7 021.6	11 177.9
Хүрэн нүүрс олборлолт	2 715.9	3 965.1	6 177.6	9 598.3
Цайрын баяжмал олборлолт	54 350.0	68 476.1	58 928.7	61 449.9
Хайрга	110.8	117.9	13.7	42.5
Хайлуур жонш	-	-	555.7	1 188.0
Хайлуур жоншны баяжмал	-	-	22 442.6	38 073.1
Цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	8 728.8	9 089.7	9 272.0	9 782.8
Дулааны эрчим хүч	5 002.2	5 079.1	5 067.4	5 286.9
Түгээсэн цэвэр ус	606.6	521.8	420.0	408.1
Цахилгаан	3 119.9	3 488.8	3 784.6	4 087.8
Боловсруулах үйлдвэр	2 376.5	2 441.2	2 016.7	2 414.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа, ус үйлдвэрлэл	1 174.3	1 262.8	1 230.0	1 101.2
Хувцас үйлдвэрлэл	222.2	159.4	157.3	356.5
Модон эдлэл	26.8	34.2	32.1	23.7
Төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	28.4	23.0	37.1	19.0
Барилгын бүтээгдэхүүн	718.4	759.2	400.3	707.2
Бусад үйлдвэрлэл	206.5	202.6	159.9	206.4

ЗУРАГ 3.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ДҮНД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

Аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн, оны үнээр 283.3 тэрбум төгрөг болж өнгөрсөн оны мөн үеэс 15.4 хувь буюу 37.9 тэрбум төгрөг, 2015 оноос 2.3 дахин буюу 162.9 тэрбум төгрөг, 2016 оноос 85.5 хувь буюу 130.6 тэрбум төгрөгөөр тус тус өсчээ. Аж үйлдвэрийн борлуулалтанд бүтээгдэхүүний эзлэх хувиар нь авч үзвэл: уул, уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулалт 95.5 хувь буюу 270.7 тэрбум, Боловсруулах аж үйлдвэр 0.8 хувь буюу 2.2 тэрбум, Цахилгаан дулаан, эрчим хүчний үйлдвэрлэлт, усан хангамжийн борлуулалт 3.7 хувь буюу 10.4 тэрбум төгрөгийн борлуулалт тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 3.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, оны үнээр

Аж үйлдвэрийн салбар	2015	2016	2017	2018
Дүн	120 374.5	152 739.1	245 503.5	283 302.2
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	108 728.5	140 370.1	233 393.7	270 651.7
Төмрийн хүдрийн баяжмал	-	-	6 236.0	10 595.7
Нүүрс	2 715.9	3 965.1	6 177.6	9 590.2
Цайрын баяжмал	99 403.0	136 287.2	197 154.8	209 291.0
Хайрга	6 609.6	117.9	13.7	425.0
Хайлуур жонш	-	-	1 369.0	2 676.6
Хайлуур жоншны баяжмал	-	-	22 442.6	38 073.1
Боловсруулах аж үйлдвэр	2 723.5	2 711.3	2 128.8	2 229.1
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэлт	1 174.6	1 260.1	1 182.3	1 136.4
Дээрхи ангид ороогүй бусад үйлдвэрлэл	1 548.9	1 451.2	946.5	1 092.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	8 922.6	9 657.7	9 981.0	10 421.4
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	8 122.1	8 935.1	9 401.9	9 813.6
Ус хуримтлуулах, ариутгах, усан хангамжийн үйл ажиллагаа	800.4	722.6	579.1	607.8

ХҮСНЭГТ 3.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, дэд салбараар

Хугацаа		Нийт дүн	Уул уурхай олборлох	Боловсруулах	Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж
		сая.төг			
2015	I	11 548.1	10 333.5	138.4	1 076.2
	II	11 213.4	9 934.3	166.1	1 113.0
	III	12 629.4	11 572.3	70.3	986.8
	IV	23 815.5	22 668.2	92.4	1 054.9
	V	10 092.3	9 607.1	248.0	237.2
	VI	7 921.0	7 163.1	396.5	361.4
	VII	11 258.4	10 687.0	332.1	239.3
	VIII	7 951.7	7 296.4	389.7	265.6
	IX	6 911.2	6 063.6	442.7	404.9
	X	5 725.4	4 620.7	29.7	1 075.0
	XI	7 703.2	6 298.7	277.2	1 127.3
	XII	3 604.9	2 483.6	140.4	980.9
	I-XII	120 374.5	108 728.5	2 723.5	8 922.5
2016	I	4 157.2	2 779.6	181.7	1 195.9
	II	7 924.0	6 678.0	59.0	1 187.0
	III	13 052.9	11 906.4	94.8	1 051.7
	IV	16 846.4	15 632.0	115.8	1 098.6
	V	18 804.1	18 333.6	145.6	324.9
	VI	12 958.9	12 396.2	272.5	290.2
	VII	9 972.0	9 474.7	214.2	283.1
	VIII	13 412.6	9 934.4	1 001.2	2 477.0
	IX	12 566.2	12 094.0	228.2	244.0
	X	9 135.9	8 862.8	149.2	123.9
	XI	18 720.5	18 528.3	106.1	86.1
	XII	15 188.4	13 750.1	143.0	1 295.3
	I-XII	152 739.1	140 370.1	2 711.3	9 657.7
2017	I	15 231.3	13 920.3	76.3	1 234.7
	II	18 991.7	17 643.6	125.2	1 222.9
	III	20 150.0	18 848.6	85.6	1 215.8
	IV	17 671.1	16 411.3	103.6	1 156.2
	V	14 529.0	14 075.7	119.8	333.5
	VI	9 296.4	8 827.6	216.1	252.7
	VII	17 692.0	17 118.6	247.1	326.3
	VIII	22 218.0	21 610.1	342.4	265.5
	IX	20 373.8	19 696.7	399.4	277.7
	X	26 902.5	25 634.6	238.9	1 029.0
	XI	19 332.5	17 896.3	65.5	1 370.7
	XII	43 115.3	41 710.3	109.0	1 296.0
	I-XII	245 503.5	233 393.7	2 128.8	9 981.0
2018	I	22 589.3	21 106.1	175.9	1 307.3
	II	24 408.7	22 982.6	120.4	1 305.7
	III	32 913.1	31 555.0	85.0	1 273.0
	IV	25 052.9	23 593.1	318.7	1 141.2
	V	20 219.9	19 980.0	- 97.6	337.6
	VI	25 137.3	24 619.5	192.8	324.9
	VII	19 444.3	18 912.7	228.4	303.3
	VIII	23 316.7	22 921.8	349.6	45.1
	IX	21 353.8	20 470.2	301.7	582.0
	X	23 907.6	22 576.5	181.9	1 149.2
	XI	21 197.8	19 754.5	196.7	1 246.6
	XII	23 760.8	22 179.7	175.6	1 405.5
	I-XII	283 302.2	270 651.7	2 229.1	10 421.4

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүнээс хүрэн нүүрс, төмрийн хүдрийн баяжмал, хайлуур жонш, хайлуур жоншны баяжмал, хайрга, цайрын баяжмал, цахилгаан, ааруул, архи, бууз банш, боловсруулсан сүү, бялуу, зайрмаг, талх, тараг, цэвэр ус, хэвийн боов, хэрчсэн гурил, ажлын хувцас, туурга, уул уурхайн зориулалтын уут, шуудай, гал тогооны өрөөний модон тавилга, цаасан уут, тор зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт өмнөх оны мөн үеэс өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 3.5 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, төрлөөр

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр					
Хүрэн нүүрс	мян.тн	112.3	175.4	201.0	288.1
Төмрийн хүдрийн баяжмал	мян.тн	-	-	102.1	126.0
Цайрын баяжмал	мян.тн	89.6	100.2	82.7	87.9
Хайрга	мян.мЗ	3.8	4.0	0.7	1.7
Хайлуур жонш	мян.тн	-	-	28.7	4.6
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.тн	-	-	26.9	33.1
Цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж					
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	94.4	113.0	106.6	97.1
Түгээсэн цэвэр ус	мян.мЗ	205.1	194.3	175.1	190.2
Цахилгаан	сая.квт	25.3	25.8	28.1	30.5
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа, ус үйлдвэрлэл					
Ааруул	тн	-	-	0.2	0.3
Аарц	тн	1.7	0.4	-	-
Бууз, банш	тн	-	2.2	1.2	1.4
Бялуу	тн	6.9	7.9	2.8	4.4
Зайрмаг	мян.ш	145.3	82.3	71.2	33.0
Нарийн боов	тн	51.6	47.6	27.2	9.4
Талх	тн	518.6	567.7	513.9	455.5
Тараг	мян.л	3.8	1.6	0.8	3.6
Хиамны зүйл	тн	1.6	0.8	0.6	0.1
Хийжүүлсэн цэвэр ус, рашаан	мян.л	308.6	348.8	474.9	498.2
Хэвийн боов	тн	18.6	14.6	18.0	29.7
Хэрчсэн гурил	тн	1.7	6.0	19.0	19.5
Цөцгий	тн	0.1	0.1	0.5	-
Хувцас үйлдвэрлэл					
Ажлын хувцас	ш	53	22	7	512
Гар хийцийн оёмол эдлэл /Хөөрөгний дайлин г.м/	мян.төг	16.0	-	-	-
Гэрийн бүрээс	ш	14	5	-	-
Дээлнээс бусад монгол хувцас	ш	362	487	365	248
Монгол гутал	хос	228	196	245	442
Монгол дээл, тэрлэг	ш	2 939	1 837	2 013	190

ХҮСНЭГТ 3.5 ҮРГЭЖЛЭЛ

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018
Оёмол пальто	ш	1	37	-	-
Оёмол хүрэм	ш	55	31	20	42
Өмд	ш	25	129	4	18
Шорт	ш	-	-	-	-
Туурга	ш	72	30	24	19
Хүүхдийн өлгий	ш	-	1	-	-
Хүүхдийн платые	ш	-	30	-	-
Эмэгтэй хослол	ш	-	6	-	-
Эрэгтэй, эмэгтэй пиджак	ш	-	-	-	-
Юбка	ш	-	-	-	-
Модон эдлэл		-			
зэмсэг	ш	4	-	5	-
Гал тогооны өрөөний модон тавилга	ш	9	8	4	-
Гар урлал, сийлбэрийн зүйлс	ш	-	-	-	-
Гэрийн бусад модон тавилга	ш	18	28	41	24
Модон торх, хувин	ш	-	-	-	-
Гэрийн мод	ш	-	-	-	-
Модон сандал	ш	104	80	76	57
Төрөл бүрийн модон тэрэг	ш	-	-	-	-
Төрөл бүрийн модон эдлэл	мян.төг	10 610.0	19 380.0	15 270.0	
Төмөр эдлэл үйлдвэрлэл					
Гал зуух, хоолны төмөр эдлэл	мян.төг	19 909.0	15 505.5	10 085.0	11.4
Гэр ахуйн төмөр эдлэл	ш	151	45	81	1
Төмөр таг	мян.ш	-	-	-	-
Ширмэн болон төмөр зуух, яндан	ш	36	41	18	15
Барилгын бүтээгдэхүүн					
Бетон зуурмаг	м3	269.5	1 740.0	480.2	3162
Замын хавтан, хашлага	м2	451.6	1 935.9	326.7	111.5
Таваарын бетон	м3	16.6	45.4	27.4	105.2
Улаан тоосго	мян.ш	184.5	11.2	6.7	6
Хуванцар хүрээтэй хаалга, цонх	м2	-	223.9	358	35.2
Хүрмэн блок	мян.ш	495.0	343.0	245.7	94.5
Бусад үйлдвэрлэл					
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	1.0	5.3	-	-
Сувагжуулалт		121.0	124.5	134.4	149.2
Эсгий	мян.м	1.7	1.5	2.5	-

ДӨРӨВ. БАРИЛГА

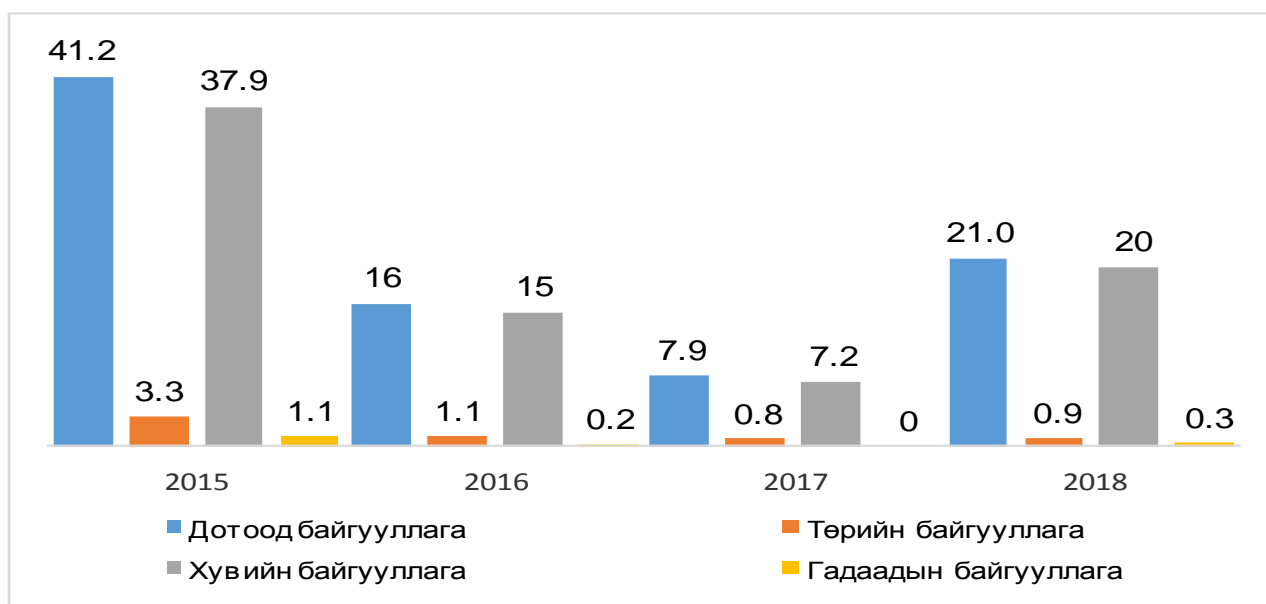
Барилга угсралт, их засвар нь барилга байшин барих болон инженерийн зориулалтаар зам, гүүр, далан угсрах зэрэг инженерийн бусад байгууламжийг барих хэлбэрээр үндсэн хөрөнгийг бий болгох, шинэчлэх, засварлах, өргөтгөхөд чиглэсэн үйл ажиллагаа юм.

Аймгийн хэмжээнд 2018 онд 20.9 тэрбум төгрөгийн барилга угсралт, их засварын ажил хийсэн нь өнгөрсөн оноос 2.6 дахин буюу 13.0 тэрбум төгрөг, 2015 оныхоос 50.5 хувиар буюу 21.4 тэрбум төгрөгөөр буурчээ.

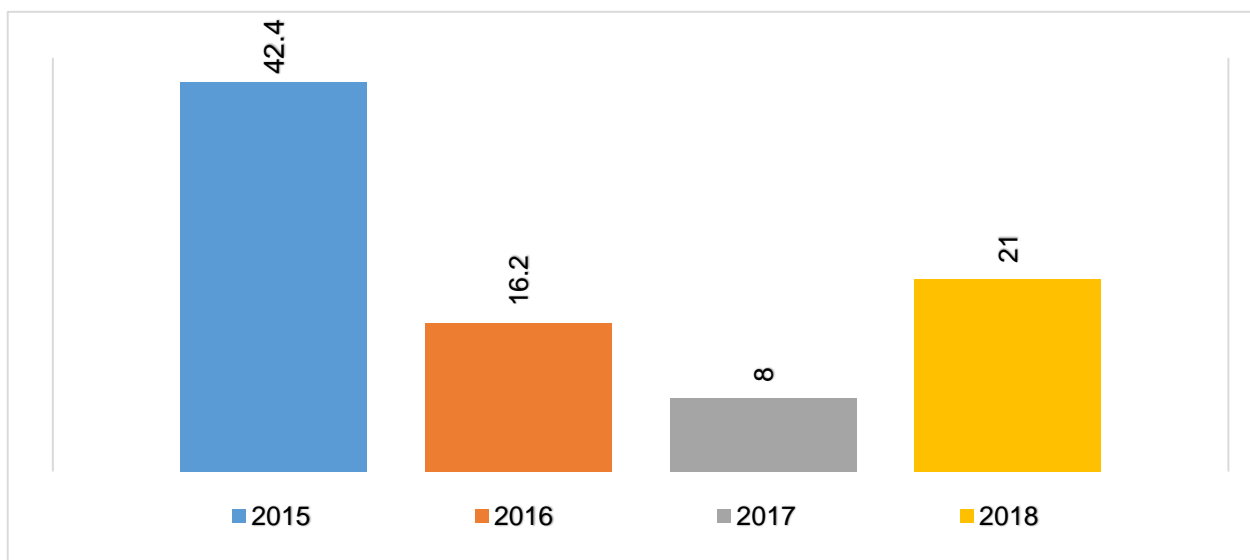
ХҮСНЭГТ 4.1 БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, гүйцэтгэгчийн төрлөөр

Хугацаа	Нийт дүн	Дотоодын байгууллага	Төрийн	Хувийн	Гадаадын байгууллага	
	сая.төг					
2015	I-III	729.4	729.4	-	729.3	-
	IV-VI	10 535.7	10 135.7	600.0	9 535.7	400.0
	VII-IX	20 727.5	20 027.5	2 613.0	17 414.5	700.0
	X-XII	10 360.0	10 360.0	140.0	10 220.0	-
2016	I-XII	42 352.6	41 252.6	3 353.0	37 899.6	1 100.0
	I-III	312.8	312.8	-	312.8	-
	IV-VI	4 026.5	4 026.5	90.9	3 935.6	-
	VII-IX	6 937.4	6 776.4	879.7	5 896.7	161.0
2017	X-XII	4 878.9	4 878.9	86.0	4 792.9	-
	I-XII	16 155.6	15 994.6	1 056.6	14 938.0	161.0
	I-III	21.0	21.0	-	21.0	-
	IV-VI	1 915.8	1 915.8	431.4	1 484.4	-
2018	VII-IX	4 224.5	4 224.5	149.7	4 074.8	-
	X-XII	1 810.9	1 810.9	157.7	1 653.2	-
	I-XII	7 972.2	7 972.2	738.8	7 233.4	-
	I-III	120.0	120.0	-	120.0	-
2018	IV-VI	11 010.4	11 010.4	111.6	10 898.8	-
	VII-IX	7 530.4	7 530.4	680.5	6 849.9	-
	X-XII	2 311.3	2 311.3	64.7	2 207.6	39.0
	I-XII	20 972.1	20 972.1	856.8	20 076.3	39.0

ЗУРАГ 4.1 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, дотоодын байгуулгын гүйцэтгэл, оны үнээр, тэрбум төг

ЗУРАГ 4.2 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, оны үнээр, тэрбум төг

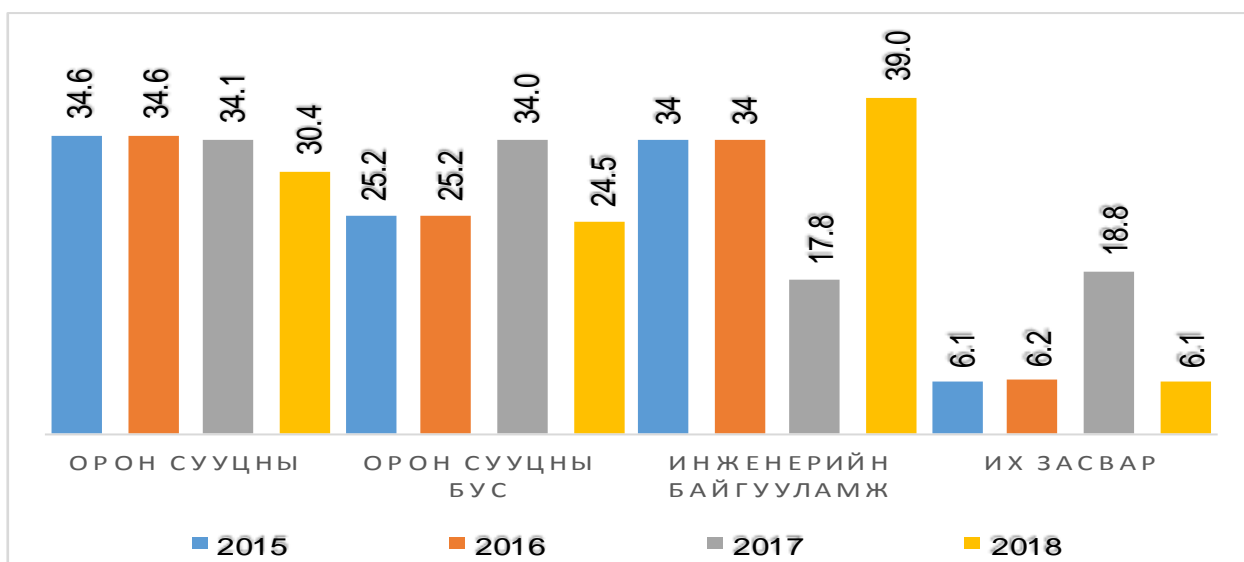

Нийт гүйцэтгэсэн барилга угсралтын ажлыг бүтцээр авч үзвэл: 30.4 хувийг орон сууцны барилга, 24.5 хувийг орон сууцны бус барилга, 39.0 хувийг инженерийн барилга байгууламжийн ажил, 6.1 хувийг их засварын ажил тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 4.2 БАРИЛГА УГСРАЛТ ИХ ЗАСВАРЫН АЖЛЫН БҮТЭЦ, хувиар

Үзүүлэлт	2015	2016	2017	2018
Барилга угсралт, их засварын ажил бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0
Орон сууцны	34.6	34.6	34.1	30.4
Орон сууцны бус	25.2	25.2	29.3	24.5
Инжежерийн байгууламж	34.0	34.0	17.8	39.0
Их засвар	6.1	6.2	18.8	6.1

ЗУРАГ 4.3 БАРИЛГА УГСРАЛТ ИХ ЗАСВАРЫН АЖЛЫН БҮТЭЦ, хувиар

Нийт барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэлийг төрлөөр нь авч үзвэл: Орон сууцны барилга 6.4 тэрбум төгрөг, орон сууцны бус барилга 5.1 тэрбум төгрөг, инженерийн барилга байгууламж 8.2 тэрбум төгрөг, барилга байгууламжийн их засварт 1.3 тэрбум төгрөгийн ажил тус тус хийгджээ.

ХҮСНЭГТ 4.3 БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, барилгын төрлөөр

Барилгын төрөл	2015	2016	2017	2018
Бүгд	42 352.6	16 155.6	7 972.2	20 972.1
Орон сууцны	6 804.4	5 589.4	2 719.0	6 372.0
Орон сууцны бус	29 560.3	4 077.3	2 335.9	5 132.2
Үйлдвэрийн	20 000.0	-	-	39.8
Худалдаа, үйлчилгээний	1 258.6	855.0	993.2	1 135.2
Эмнэлэгийн	2.5	-	-	2 046.1
Сургууль, соёлын	8 288.7	2 835.5	1 334.6	768.4
Бусад	10.5	386.8	8.0	1 142.7
Инжежерийн байгууламж	3 652.0	5 496.3	1 420.6	8 183.3
Эрчим хүчний	1 800.0	1 949.3	65.8	3 170.3
Авто зам	327.0	3 467.5	0.0	0.0
Далан, суваг, шугам, сүлжээ	1 300.0	0.0	1 179.0	4 648.7
Бусад (зам, талбайн бусад ажил)	225.0	79.5	175.8	364.3
Их засварын ажил	2 336.0	992.6	1 496.7	1 284.6

ХҮСНЭГТ 4.4 ДОТООДЫН БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, сумаар

Сум	2015	2016	2017	2018	%
Дүн	41 252.6	15 994.7	7 972.2	20 972.1	100.0
Асгат	921.6	-	-	286.0	1.4
Баяндэлгэр	172.8	-	396.0	-	-
Дарьганга	50.0	-	-	865.3	4.1
Мөнххаан	1 183.3	65.0	78.0	584.9	2.8
Наран	1 589.5	139.0	-	508.6	2.4
Онгон	80.5	463.0	61.0	40.0	0.2
Сүхбаатар	-	-	835.8	849.9	4.1
Түвшинширээ	-	38.0	173.8	120.5	0.6
Түмэнцогт	1 207.5	483.5	174.4	-	-
Уулбаян	20 108.4	-	98.9	511.9	2.4
Халзан	-	-	-	240.1	1.1
Эрдэнэцагаан	1 800.0	1 260.0	-	3 190.4	15.2
Баруун-Урт	14 139.0	13 546.2	6 154.3	13 774.5	65.7

ХҮСНЭГТ 4.5 2018 ОНД АШИГЛАЛТАНД ОРУУЛСАН ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ, төрөл барьж эхэлсэн болон дууссан, он

Барилга, байгууламжийн нэр	Хүчин чадал	Барилга эхэлсэн огноо	Барьж дууссан огноо
Орон сууц			
Баян шарга хотхон	30 айл	7/1/2014	8/17/2018
Баруун-Урт сум ГХБХБГ-ын ажилчидын орон сууц	25 айл	2017/08/0	8/31/2018
Баруун-Урт сум МҮСТ-ийн урд байрлах 25 айлын	25 айл	5/25/2017	2018/0425
Орон сууцны бус			
Татварын хэлтэсийн конторын засвар		8/1/2018	9/7/2018
Жаахан шарга театр гадна талын засвар		7/13/2018	8/8/2018
Баруун-Урт сумын Усан бассейн		7/15/2014	6/30/2018
Диско, вар, караоке ресторан	600 хүний суудалтай	2016/6/	1/1/2018
Уулбаян сумын Хийдийн барилга	26 лам	4/30/2018	8/12/2018
Хийдийн барилга	52 лам	4/30/2018	7/27/2018
Баруун-Урт сум Ган-Эрдэнэ худалдааны төв	722м2	8/1/2018	2018/
Инженерийн байгууламж			
Бу-АС-ЭЦ-н сумдын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам	36квт	4/21/2014	6/20/2018
Мандарваа цэцэрлэгийг бохир усны төвлөрсөн системд холбох ажил	270м	9/13/2018	9/20/2018
Үерийн ус зайлуулах хоолой болон худаг	395.54м	6/13/2017	8/30/2018
Баруун-Урт-Чойбалсан сайжруулсан зам	1 км	7/6/2018	2018/07019
Баруун-Урт Чингисхаан чиглэлийн хатуу хучилтай зам засвар	115км	5/1/2018	10/12/2018
Төвийн зам 7 уулзвар, 3-р тойрог 9 уулзвар зам засвар	12.1км		10/1/2018
цагдаагийн хойт шагайтай тойрго төв замын засвар	2080м2	2018/0/27	10/14/2018
Жавхлант жишиг хорооллын гадна дулааны шугамын өргөтгөл шинэчилэлтийн ажил	1098м	8/10/2018	8/18/2018
өмчилөлийн гадна дулааны шугамын өргөтгөл шинэчлэлтийн ажил	5446м	8/1/2018	9/12/2018
Дулааны шугамын өргөтгөл	1098м	8/10/2018	8/18/2018
Гэрэлтүүлэг	2500м	7/18/2018	7/27/2018
Их засвар			
Баруун-Урт сумын МСҮТ баруун талын гадна дулааны шугамын өргөтгөл шинэчлэлтийн ажил	205м	8/11/2018	8/6/2018
Баруун-Урт Чингисхаан чиглэлийн зам засвар	1км	7/6/2018	7/9/2018
Баруун-Урт-Бичигт сайжруулсан зам засварын ажил	10км	5/10/2018	5/30/2018
Хуурай сүүний үйлдвэрийн барилга	96м2	5/9/2018	8/2/2018
АНЭ-ийн ард байрлах амины орон сууцны айл өрхийг бохир усны төвлөрсөн системд холбох	751м	8/13/2018	9/10/2018
Баруун-Урт сумын Хаус хорооллын гадна дулааны шугамын өргөтгөл шинэчилэлтийн ажил	748м	8/1/2018	2018/0/10
Төв талбайн хөшөөний засвар	43.2	6/25/2018	7/26/2018
Номин худалдааны төвөөс залуус хотхон чиглэлийн замын далан сэргээх засвар	90м	7/5/2018	8/15/2018

ХҮСНЭГТ 4.6 БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮЛЭГЛЭЛТ, гүйцэтгэсэн барилга, угсралтын ажлын хэмжээгээр

Ажлын хэмжээ /сая.төг/	2015	2016	2017	2018
Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0
10 сая хүртэл	58.5	75.0	67.9	75.7
11-50 сая	9.4	2.8	3.6	2.7
51-100 сая	3.8	-	3.6	5.4
101-500 сая	11.3	8.3	21.4	13.5
500-с дээш сая	17.0	13.9	3.6	2.7

ТАВ. АВТО ТЭЭВЭР

Тээврийн салбар нь өргөн удам нутагтай, хүн ам харьцангуй сийрэг суурьшилтай манай улсын хувьд эдийн засагт чухал ач холбогдолтой салбарын нэг юм. Манай улсад авто, төмөр зам, агаар, усан замын үндсэн 4 төрлийн тээврийн дэд салбарууд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Тээврийн салбарын статистик үндсэн үзүүлэлтүүдэд ачаа эргэлт, тээсэн ачаа, зорчигч эргэлт, авто машины тоо, шилжүүлсэн тонн.км, ажиллагсдын тоо, орлого зэрэг орно.

Тээсэн ачаа: Нийт тээвэрлэсэн ачааны хэмжээг зөөвөрлөсөн зайгаар үржүүлэн тооцно.

Зорчигч тээвэр: Нийт зорчигчдын тоог тээвэрлэсэн зайгаар үржүүлэн тооцно.

Шилжүүлсэн тн.км: Тээврээр гүйцэтгэсэн олон төрөл хэлбэрийн ажил үйлчилгээг тусгай коэффициентийг ашиглан нэг нэгжид шилжүүлж тооцно.

Авто тээвэр бүхий байгууллагууд энэ онд 221.1 мян.тн ачаа тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 50.0 мян.тн буюу 29.2 хувиар өсчээ.

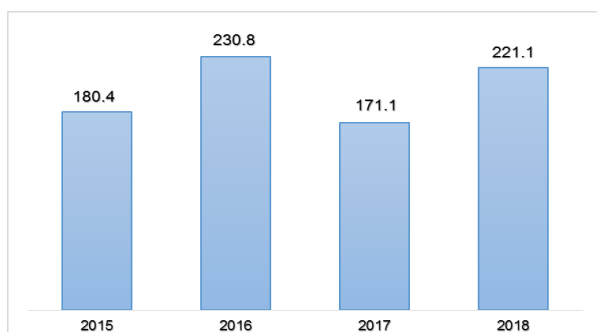
Мөн давхардсан тоогоор 79.1 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс зорчигчдын тоо 37.0 мянган хүн буюу 87.9 хувиар өсчээ.

Авто тээврийн орлого 12.1 тэрбум төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 0.4 тэрбум төгрөг буюу 3.25хувиар буурсан байна.

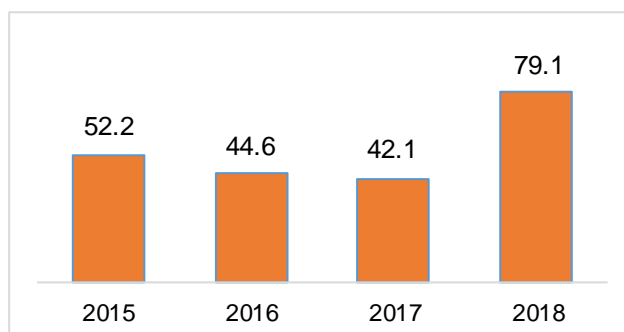
ХҮСНЭГТ 5.1 ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018
Тээсэн ачаа	мян.тн	180.4	230.8	171.1	221.1
Ачаа эргэлт	мян.тн.км	42 506.0	49 530.6	45 116.1	62 533.1
Зорчигч	мян.хүн	52.2	44.6	42.1	79.1
Зорчигч эргэлт	мян.хүн.км	29 927.0	20 191.0	22 461.8	34 313.7
Тээврийн орлого	сая.төг	6 709.5	9 707.0	12 527.8	12 086.9

ЗУРАГ 5.1 АЧАА ТЭЭВЭР

ЗУРАГ 5.2 ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

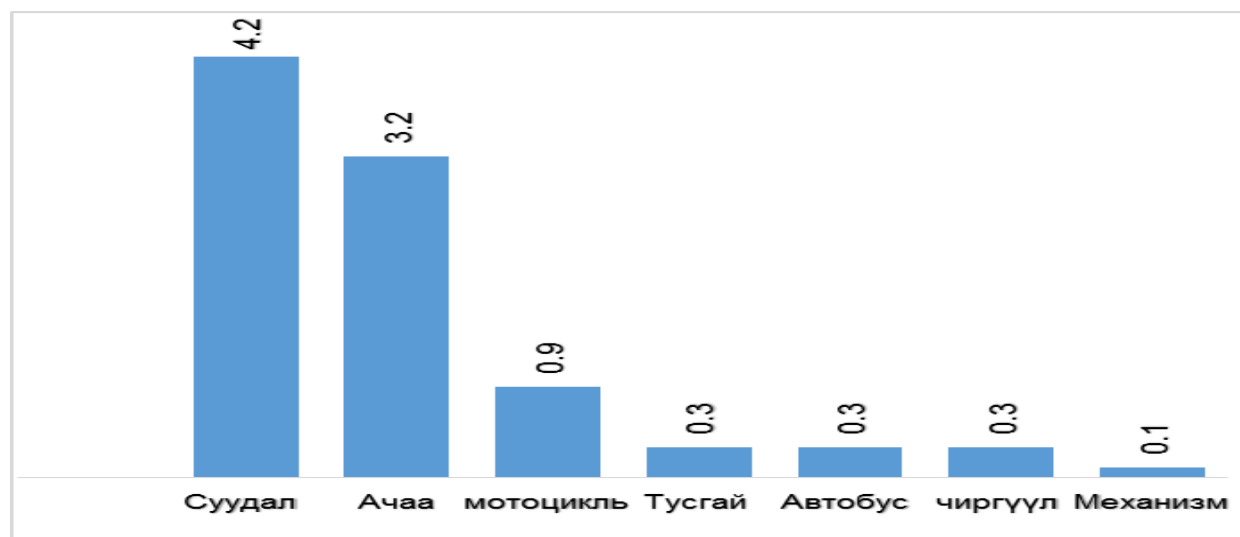

Техникийн хяналтын үзлэгийн дүнд үндэслэн тооцоход сүүлийн 4 жилд аймгийн автомашины тоо жилээс жилд өсч байна. 2018 оны улсын үзлэгт 9.1 мянган тээврийн хэрэгсэл үзлэг тооллогод хамрагдсан нь өмнөх оноос 2.0 хувиар өссөн байна. Тээврийн хэрэгслийг төрлөөр нь авч үзвэл: 86.4 хувь буюу 7.9 мянга нь автомашин, 9.8 хувь буюу 0.9 мянга нь мотоцикль, 2.8 хувь буюу 0.3 мянган нь чиргүүл, 1.0 хувь буюу 0.1 мянга нь механизм байна.

ХҮСНЭГТ 5.2 ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТООЛЛОГЫН ДҮН, төрөл, өмчийн хэлбэр, сумаар

Сум	2015	2016	2017	2018	Автобус	Суудал	Ачаа	Тусгай	Механизм	чиргүүл	мотоцикль
Бүгд	8 557	8 709	8 958	9 139	276	4 171	3 188	263	91	258	892
Асгат	286	294	272	190	3	63	85	1	0	2	36
Баяндэлгэр	726	741	641	834	13	297	356	3	0	4	161
Дарьганга	328	369	382	435	20	152	194	1	0	1	67
Мөнххаан	565	646	686	606	21	246	294	0	0 -		45
Наран	210	212	212	230	6	71	103	2	0 -		48
Онгон	421	483	390	414	6	186	184	2	1	1	34
Сүхбаатар	371	458	388	275	13	87	104	2	0	2	67
Түвшинширээ	535	536	506	444	7	146	241	0	0 -		50
Түмэнцогт	326	397	396	376	11	153	149	2	0	3	58
Уулбаян	331	397	384	281	11	94	126	1	0 -		49
Халзан	230	272	244	193	3	81	95	1	0	1	12
Эрдэнэцагаан	515	606	673	521	27	227	183	3 -		3	78
Баруун-Урт	3 713	3 298	3 784	4 340	135	2 368	1 074	245	90	241	187

ХҮСНЭГТ 5.3 ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТООЛЛОГЫН ДҮН, 2018 он, төрлөөр мян.ш

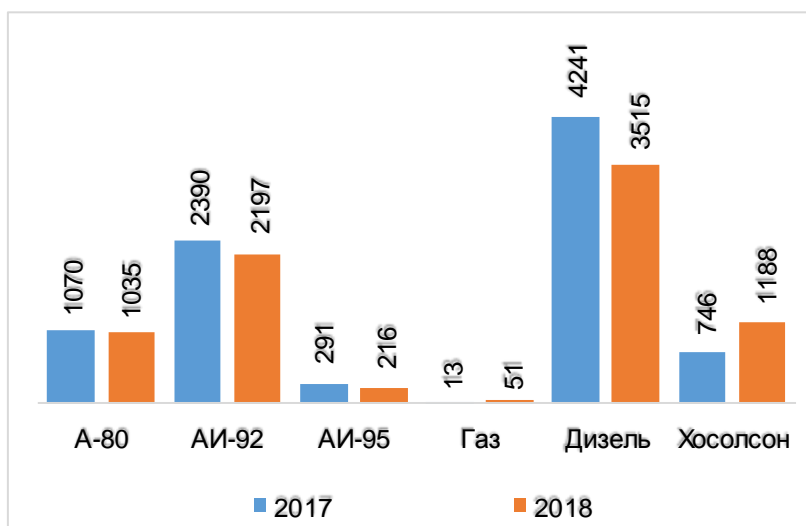
ХҮСНЭГ 5.3 ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТООЛЛОГЫН ДҮН, насжилт, шатахууны төрөл, машины төрөл, сумаар

Сүхбаатар	шатахууны төрөл										
	АИ-80			АИ-92		АИ-95		Газ	Дизель		Хосолсон
	Суудал	Ачаа	МОТОЦИКЛ	Суудал	Ачаа	Суудал	Ачаа	Суудал	Суудал	Ачаа	Суудал
Бүгд	70	73	892	2 110	87	166	50	51	586	2 929	1 188
Асгат	2	-	36	23	3	7	4	1	15	77	15
Баяндэлгэр	13	2	161	186	2	16	5	3	39	344	40
Дарьганга	3	3	67	101	8	5	3	-	30	180	13
Мөнххаан	5	2	45	102	9	9	5	1	43	277	86
Наран	3	-	48	33	5	4	-	-	14	98	17
Онгон	6	3	34	101	8	6	-	1	28	173	44
Сүхбаатар	3	2	67	25	5	5	2	1	20	94	33
Түвшинширээ	3	2	50	87	4	8	2	-	15	233	33
Түмэнцогт	4	2	58	55	5	6	4	7	25	131	56
Уулбаян	3	3	49	27	6	7	1	-	22	116	35
Халзан	2	-	12	37	3	6	3	1	16	89	19
Эрдэнэцагаан	6	2	78	75	4	11	2	-	79	175	56
Баруун-Урт	17	52	187	1 258	25	76	19	36	240	942	741

Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан нийт тээврийн хэрэгслийн ихэнх буюу 81.1 хувийг арав ба түүнээс дээш жилээр ашиглаж, хуучирсан тээврийн хэрэгслүүд эзэлж байв. Ашиглалтын хугацааны хувьд арав ба түүнээс дээш жилийн ашиглалттай хуучин автомашины тоо өмнөх оныхоос 7412 буюу 15.7 хувиар өссөн байна.

Үйлдвэрлэж гарсан хугацаанаас хойш 0-3 жил ашиглаж буй шинэ автомашины тоо нийт тээврийн хэрэгслийн 0.9 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оныхоос 24.3 хувиар буурсан байна.

ЗУРАГ 5.3 АВТОМАШИНЫ ТОО, шатахууны төрлөөр

Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан 9.1 мянган тээврийн хэрэгслийг хөдөлгүүрийнх нь шатахууны төрлөөр ангилж үзэхэд бензин хөдөлгүүртэй 37.7 хувьтай байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 8.1 хувиар буурсан байна. Сүүлийн жилдүүдэд хийн болон цахилгаан хөдөлгүүртэй автомашины

тоо өсөх төлөв байдал ажиглагдах болсон хэдий ч нийт автомашины дүнд дизель хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгслийн эзлэх хувийн жин 38.5 хувьтай байна.

ЗУРГАА. ХОЛБООНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО, РАДИО ЦЭГИЙН ТОО

Харилцаа холбооны үйл ажиллагааны нийт орлого, үүнээс хүн амаас орсон орлого, суурин болон үүрэн Харилцаа холбооны салбарын үйл ажиллагааны нийт орлогод цахилгаан болон хөдөлгөөнт холбоо, мэдээллийн технологи, шуудангийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын тайлант хугацааны нийт орлогыг хамруулна.

Үүрэн утас хэрэглэгч гэж цахилгаан холбооны нийтийн сүлжээнд хөдөлгөөнт технологийг ашиглан холбогдох боломж бүхий хэрэглэгчдийг хэлнэ.

Утасгүй холбооны хэрэглэгч гэж тухайн байгуулсан сүлжээний хүрээнд ажиллах радио долгионы холбооны хэрэглэгчийг хэлнэ.

Сансрын холбооны хэрэглэгч гэж сансрын хиймэл дагуул ашиглан холбогдож буй холбооны хэрэглэгчийг хэлнэ.

Интернет кафе гэдэг нь олон нийтэд нэг цэгт интернетийн үйлчилгээ үзүүлэгч үйлчилгээний цэгийг хэлнэ.

Шуудан, холбоо: Холбооны үйлчилгээний орлого 594.8 сая төгрөгт хүрсний 96.8 сая төгрөг нь хүн амаас орсон байна. Өмнөх оны мөн үеэс холбооны орлого 1.8 хувиар өсч, хүн амаас орох орлого 20.8 хувиар буурчээ.

Шуудан үйлчилгээний газар нь 38.4 мянган хэвлэл захиалуулж, 10.5 мянган бичиг захидал, 0.3 мянган илгээмжийг явуулж ажилласан нь өмнөх оны мөн үеэс хэвлэл захиалга 49.2 хувь, илгээмж үйлчилгээ 25.0 хувь, бичиг захидал 2.8 хувиар тус тус буурчээ.

Бичиг захидал 6.8 мянга, илгээмж 1.0 мянга, хэвлэл 76.9 мянгыг хүлээж авч, албан байгууллага, иргэдэд хүргэж үйлчилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс бичиг захидал 2.9 хувь, хэвлэл 28.3 хувиар тус бүр буурч, илгээмжийн үйлчилгээ адил түвшинд байна.

Телефон цэгийн тоо 483 болж, өмнөх оны мөн үеэс 6.0 хувиар буурсан байна.

ЗУРАГ 6.1 ХОЛБООНЫ САЛБАРЫН ОРЛОГО, сая.төг

ДҮГНЭЛТ

Аймаг орны өнгө төрх жил ирэх тутам сайжирч, тэр хэмжээгээр ард түмний минь амьдрал ахуй дээшилж, тавлаг тохитой ажиллаж амьдрах орчин бүрдсэн.

2018 онд бүтээн байгуулалт, барилга угсралт, их засварын ажлууд нилээдгүй хийгдсэн. Үүнээс товч дурьдвал: Баян шарга хотхоны 3-р ээлжийн 30 айлын орон сууц, Баруун-Урт сумын ГХБХБГ-ын 25 айлын орон сууц, Мандарваа цэцэрлэгийг төвийн шугамд холбох, Татварын хэлтсийн засвар, Жаахан шарга театрын засвар, Хийдийн барилга, Диско, вар, караоке ресторан, Ган-Эрдэнэ худалдааны төв, Үерийн ус зайлуулах хоолой болон худгийн засвар, Хуурай сүүний үйлдвэрийн барилга, Баруун-Урт-Чингис чиглэлийн авто замын засвар, Эрүүл мэндийн төвийн барилга, Номин худалдааны төвөөс залуус хотхон чиглэлийн замын далан засвар, Төв талбайн хөшөөний засвар, Сүхбаатар аймгийн Уулбаян сумын ЗДТГ-ын 2 давхар барилгын өргөтгөл, Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын цэцэрлэгийн засвар, Цэцэрлэгт хүрээлэнгийн тохижилтын засварын ажилууд хийгдлээ.

Урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2018 онд Сүхбаатар аймаг Монгол Улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 1.5 хувь буюу 472.7 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байгаагийн дээр нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 7.6 сая төгрөгт хүрлээ

Улсын хэмжээнд нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүнээр Орхон, Улаанбаатар, Дорнод, Өмнөговь аймгуудийн дараа буюу 5-рт, нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн дүнгээр 472.7 тэрбумд хүрч Улаанбаатар, Өвөрхангай, Дорнод, Төв, Орхон, Хөвсгөл, Өмнөговь, Сэлэнгэ аймгуудын дараагаар 9-рт, аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, барилгын салбарын дүнгээр 224.7 тэрбумд хүрч Улаанбаатар, Өмнөговь, Дорнод, Сэлэнгэ, Орхон аймгуудийн дараа 6-рт, ХАА-н салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн дүнгээр 175.5 тэрбумд хүрч Архангай, Хөвсгөл, Өвөрхангай, Дундговь, Хэнтий, Баянхонгор, Сэлэнгэ, Төв аймгуудийн дараа 9-р байрт тус тус орж байна.

Уул уурхайн салбарын хувьд 2018 оны байдлаар арван аж ахуйн нэгж, байгуулага үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас нүүрсний зургаа, жонш гурав, цайрын нэг, төмрийн хүдрийн нэг уурхай орон нутагт ажиллаж байна.

Сүхбаатар аймагт тогтмол үйл ажиллагаа явуулж буй хамгийн том уурхай бол Цайрт минерал ХХК юм. Тус компанийн Төмөртийн-Овооны цайрын баяжуулах үйлдвэр нь 2005 онд ашиглалтанд орсон бөгөөд жилд дунджаар 400 мянган тонн цайрын хүдэр боловсруулж, 50 хувийн агуулга бүхий 100 орчим мянган тонн баяжмал үйлдвэрлэн экспортонд гаргаж байна.

2009 оноос манай аймагт тээвэр авто замын газар байгуулагдсан нь тээврийн салбарын үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллах таатай орчинг бүрдүүлсэн. Тус аймгийн тээврийн салбарын дийлэнх хэсэг нь хувьчлагдаж, хувийн тээврийн үйлчилгээ зонхилж байгаа ч шуудан тээврийн үйлчилгээ сэргэж, авто вокзалтай болсноор нэгдсэн зохион байгуулалтад орж үйл ажиллагаа нь сайжирч байгаа билээ.

Одоо Улаанбаатар хотоос аймгийн төв болох Баруун-Урт сум руу хоногт 2 удаа, сумдуудад 7 хоногт 1 удаа зорчигч тээврийн үйлчилгээг шууд үзүүлдэг, хөдөөгийн сумдад аймгийн төвөөс 7 хоног бүрт шуудан хүрч үйлчилж байна. Иймд тээврийн салбарын үзүүлэлтүүд сүүлийн жилүүдэд өсч байна.

Сүүлийн жилүүдэд холбоо харилцааны систем эрчимтэй хөгжиж бүх сум шилэн кабелийн сүлжээ, үүрэн холбооны 1-4 операторт холбогдсноор хүссэн цагтаа хэрэгцээт мэдээллээ олж авах, дэлхий аль ч өнцөгт холбоо тогтоох боломж бүрдсэн ч үүнтэй зэрэгцээд холбооны салбарын үзүүлэлтийн нэг болох суурин утасны тоо жил ирэх тутам буурсан.

Үүрэн телефоны операторууд манай аймагт иргэд хөдөлмөрчдийн хэрэгцээг хангаж ажиллаж байгаа нь нэг талаар сайн үзүүлэлт боловч, зах зээлийн өрсөлдөөн ихтэй, төвдөө төвлөрсөн удирдлагатай тайлан баланс гардаггүй гэдгээр манай статистик мэдээлэлд хамрагдах боломжгүй байдаг нь бидний хувьд ямарч мэдээлэл дүгнэлт байдаггүй нь дутагдалтай.

Ийнхүү аймаг орон нутгийн хэмжээнд зохион байгуулагдсан ажил, арга хэмжээ бүр нь Монгол Улсын Засгийн газрын болоод аймгийн Засаг даргын бүрэн эрхийн хугацааны мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, заалт бүрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн төдийгүй дээр танилцуулагдсан бүхий л ажил асуудлыг шийдвэрлэхэд төрийн болоод төрийн бус байгууллага, иргэдийнхээ хүч анхаарлыг чиглүүлж, орон нутгийнхаа нөөц, боломжийг бүрэн дайчилан, төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлж, төрийн залгамж чанарыг хадгалж ажилласнаар аймгийнхаа хүн амын ая тухтай ажиллаж сайн сайхан амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж байна.

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ:

- Аймгийн Статистикийн бюллетень-2018 он
- Статистикийн салбарт мөрдөж ажиллах аргачлалын эмхэтгэл
- Жилийн эцсийн мэдээ, тайлан
- Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 2017, 2018он
- Сүхбаатар аймаг, статистикийн товчоон 2015 он
- Статистикийн эмхэтгэл “Сүхбаатар аймаг 70 жил”
- Мэдээллийн нэгдсэн сайт www.1212.mn

